

GREŠKA U SUSTAVU

ZAKINUTE GENERACIJE

**Hrvatska ne školuje
medicinske sestre, već
njihove pomoćnice!**

Str. ▶ 2. i 3.

GREŠKA U SUSTAVU ■ NAKON TRI GODINE PROVEDBE PETOGODIŠNJE OBRAZOVANJA

ZAKINUTE GENE

Hrvatska ne školuje medicinske sestre, već njihove pomoćnice

Direktiva EU propisuje da petogodišnjem obrazovanju medicinskih sestara mogu pristupiti kandidati koji su završili 10-godišnje opće obrazovanje i imaju najmanje 4.600 sati strukovne obuke, no bivša je Vlada donijela odluku da se taj program ugradi u hrvatski srednjoškolski sustav

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

RIJEKA ► Program obrazovanja budućih medicinskih sestara najskupljiji je i naj dulji program u hrvatskom srednjoškolskom sustavu, međutim to nije ujedno i jamač njege uspješnosti, jer izakurikuluma za stjecanje strukovne kvalifikacije medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege krije se niz nedostataka. Prvi su na to ukazali učenici Srednje medicinske škole »Slavonski Brod« koji su višednevnim bojkotiranjem nastave upozorili da im je zbog loše organizacije voda došlo do grda te da presing svakodnevnog dvanestog satnog boravka u školi ne mogu izdržati. No, učenici te škole samo su zagrebali po površini problema, jer neadekvatno organizirana nastava daleko je manji pro-

blem od činjenice da hrvatske medicinske sestre nakon završenog srednjoškolskog obrazovanja neće posjedovati kompetencije svojih europskih kolegija. Prve medicinske sestre s petogodišnjim srednjoškolskim obrazovanjem na tržište rada izači će 2015. godine, a ne poduzme li se nešto, bit će ni na nebū ni na zemlji. Naime, obrazovanje medicinskih sestara na srednjoškolskoj razini nije prihvaćeno pojava u Europi, što potvrđuje i sam ministar znanosti, obrazovanja i sporta Željko Jovanović napomenući kako je naslijedio vruci kesten te da se radi o gurećem problemu koji hitno treba riješiti.

— Stručnjaci iz pepe misije su višestruko i jasno istaknuli da su učenici srednjih škola premali za uvođenje u odgovoran i zahajevan posao medicinskih sestara

te da je obrazovanje medicinskih sestara prihvatljivo na razini visokog obrazovanja. U Hrvatskoj trenutačno ima oko 24 tisuće medicinskih sestara, a tek nešto više od 10 posto njih ima visoko strukovno obrazovanje, dok je nešto manje od 90 posto na razini srednjeg obrazovanja te bi se po preporuci EU trebale doskolovali. Za razliku od Hrvatske, primjerice

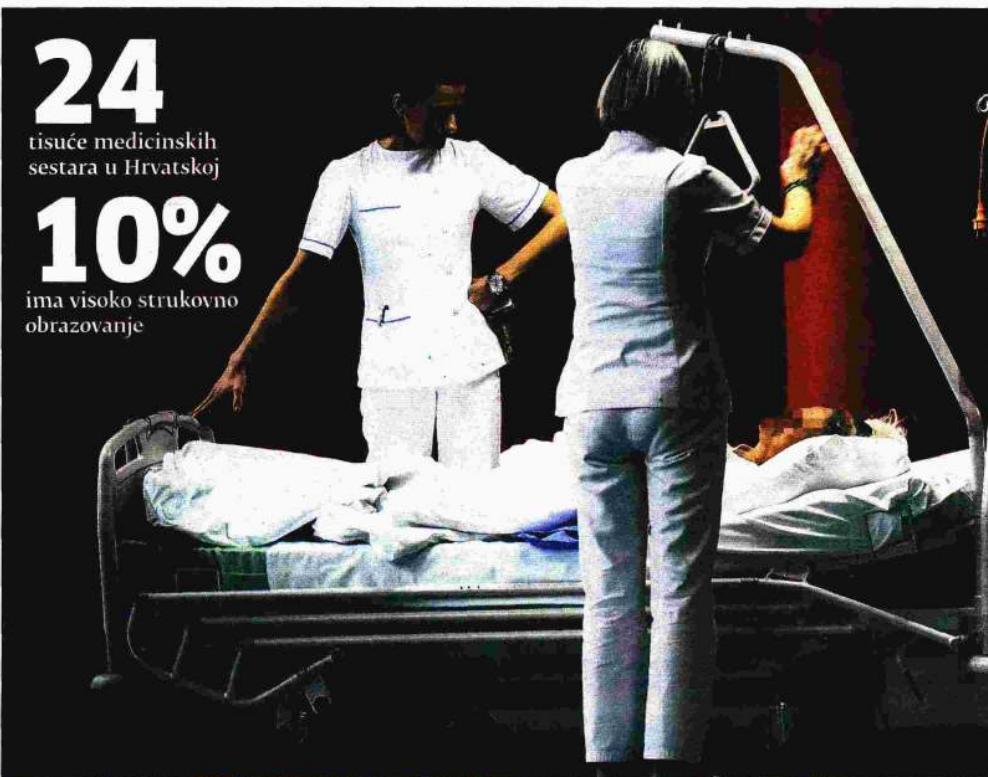
Velika Britanija ima velik postotak visoko obrazovanih sestara i on iznosi preko 50 posto. Zato je potrebno osigurati što veću vertikalnu pruhodnost u sustavu obrazovanja sestara sve do doktorskih studija, ističe ministar.

Školovane asistentice

Iako je obrazovanje medicinskih sestara opće njege u petogodišnjem trajanju u potpunosti uskladeno s Direktivom Europske unije 2005/36/EU, u samom startu sve je pogrešno postavljeno. Naime, Direktiva propisuje da obrazovanju za medicinske sestre mogu pristupiti kandidati koji su završili 10-godišnje opće obrazovanje i imaju najmanje 4.600 sati strukovne obuke u najmanje tri godine obrazovanja. Međutim, bivša je Vlada donijela odluku da se taj program ugradi u srednjoškolski sustav i

“
Učenici su već
sada
preopterećeni, a da bi
pristupili maturi,
morat će pohađati i
fakultativne
predmete

Dragica Šimunec

24

tisuće medicinskih
sestara u Hrvatskoj

10%

ima visoko strukovno
obrazovanje

OVANJA POKAZALO SE DA JE TAKAV KURIKULUM NEPRIMJENJIV

RACIJE

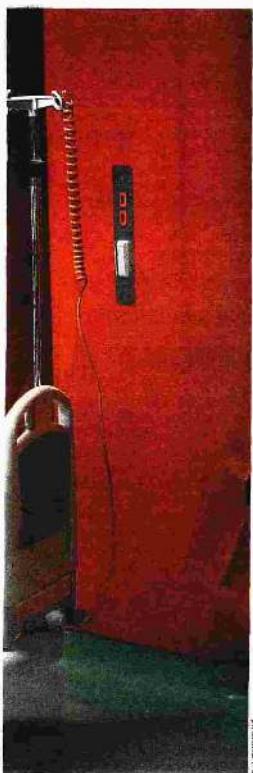

“ Da smo dobro odradili posao u usklajivanju s EU Direktivom, do ovoga ne bi došlo

prof. dr. Alan Šustić

prije tri godine upisan je prva generacija budućih medicinskih sestara u 23 hrvatske srednje škole. Te se medicinske sestre kada završe školovanje u Europskoj uniji, kaže dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci prof. dr. Alan Šustić, neće smatrati kompetentnima prema EU standardima.

– Napravljena je velika greška i nekoliko je generacija ozbiljno zakinuto. Jedina zemlja koja ima izobrazbu medicinskih sestara na srednjoškolskoj razini je Njemačka, međutim tu se radi o izobrazbi pomoćnice medicinskih sestara, dok se medicinske sestre obrazuju na visokoškolskoj razini. Dakle, priča s petogodišnjim srednjoškolskim obrazovanjem završava tako da čemo dobiti asistentice medicinskih sestara, odnosno njihovu pomoćnicu. Naše medicinske sestre imaju traingodisnje ukupno obrazovanje, a europske petnaestogodišnje. Europska unija traži medicinske sestre s prediplomskim i diplomskim studijem. Ono što nama treba je nacionalni kurikulum za prediplomske i diplomske studije na sveučilišnom nivou,

D. LUKONINA

pojavljava prof. dr. Šustić.

Na pitanje je li rješenje u nastavku školovanja nakon završetka srednjoškolskog obrazovanja, dekan odgovara da se ni u tom slučaju ne može pobjeći od činjenice da su generacije učenika zakinute, jer u konacnici će to školovanje iznositi punih 10 godina.

Loše od početka

– S petogodišnjim srednjoškolskim i petogodišnjom visokoškolskom naobrazbom te će se medicinske sestre školovati jednako dugo kao i lječnici. Da smo dobro odradili posao u usklajivanju s EU Direktivom, do ovoga ne bi došlo, a k tome rješavanje problema nedostatka jednog kadra, kao što su lječnici, rješava se izobrazbom drugog kadra. U ovom slučaju to su medicinske sestre koje u zemljama EU imaju takve kompetencije da mogu odradivati dio posla lječnika, što u Hrvatskoj nije slučaj, ističe prof. dr. Šustić.

S činjenicom da obrazovanje medicinskih sestara u samom startu nije postavljeno kako treba, slaje se i predsjednica Hrvatske komore medicinskih sestara, Dragica Šimunec navodeći kako su određeni ljudi izradili kurikulum koji sadržajem i mogućnostima prelazi srednjoškolske okvire i neprimjenjiv je u srednjoškolskom sustavu. No, situacija će se još dodatno zaksomplicirati i to, previđa Šimunec, 2015. godine kada prva generacija petogodišnjeg programa bude trebala pristupiti državnoj maturi. Tada će, dodaje, izbiti pravi rat među učenicima i roditeljima.

Nemoguća situacija

– Učenici su već sada preporećeni, a da bi pristupili državnoj maturi morat će pohađati fakultativne predmete, što znači još veće preporećenje. Stavljamo im na leđa ono što ne mogu podnijeti. Djeca se ne bave politikom, oni jednostavno ne mogu izdržati takav program i to je razlog zbog kojeg su se pobunili. Idu pet godina u školu, a dobivaju samo srednjoškolsko obrazovanje, a s druge strane oni koji završe tu razinu obrazovanja ne mogu imati kompetencije koje bi trebali imati. Pokazalo se da ono što piše na papiru u životu nije ostvarivo. I škole su našle u nemogućoj situaciji, jer nametnuto im je nešto za što nisu osigurani uvjeti, kaže Šimunec.

Medutim, zaključuje, sve je to rješivo, ali samo uz dogovor na državnoj razini, između Ministarstva zdravstva i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te uz postavljanje političke voje.

Čak 600 sati nastave više od ostalih

S činjenicom da obrazovanje medicinskih sestara nije idealno riješeno, slaže se i ravnatelj Medicinske škole Rijeka Radovan Šoljaga, jer riječ je o zahtjevnom programu koji trazi određene uvjete, a koji nisu osigurani u svim školama.

– Kada imate ovakav program, onda morate imati i laboratorije, kader, kabine, a to sve škole nemaju. Mi nemamo organizacijskih problema s nastavom i praktikom, međutim istina je da su učenici opterećeni. Imaju 1.800 sati godišnje, dok njihovi vršnjaci u drugim obrazovnim programima imaju 600 sati manje. Ukoliko im dodate fakultativnu ili zbornu nastavu za državnu maturu, onda „probijaju“ fond od 40 sati tijedno. Ovo je prvi put da se ovakav program provodi u praksi i sada se pokazalo da nije sve riješeno idealno, kaže Šoljaga.

Dodataču da se u Hrvatskoj obrazovanje medicinskih sestara odvijači provodilo na srednjoškolskoj razini, Šoljaga u mogućnosti masovnog nastavka njihovog školovanja na visokoškolskoj razini vidi i mogućnost produbljivanja problema deficitog tog kada, a iskustvo je pokazalo da se daleko veći broj kandidata za to zanimanje upisuje u srednju školu nego na fakultet.

Jasna direktiva

Prema propisima Direktive medicinske sestre opće njege moraju imati:

- » najmanje tri godine obrazovanja ili 4.600 sati teorijskog i kliničkog osposobljavanja
- » teoretske nastave treba biti najmanje 1/3 ukupnog trajanja studijskog programa - minimalno 1.533 sata
- » klinička praksa treba biti najmanje 1/2 ukupnog trajanja studijskog programa - minimalno 2.300 sati
- » klinička praksa je iznimno važan dio programa obrazovanja medicinskih sestara, a pod njom se ne podrazumijevaju simulacije ili promatranja, kao ni vježbe u laboratorijsima i pokazne vježbe, već isključivo direktni kontakt sa zdravim ili bolesnim pojedincem

Jovanović: Nužno visoko obrazovanje

Na prijedlog ministra Jovanovića osnovana je radna skupina koja će biti na raspolaganju medicinskim školama kao svojstveni savjetodavni tim za krizne intervencije čiji je zadatak sustavno pružanje implementacije strukovnoga kurikuluma. Rezultat je to prošlostjednog sastanka svih medicinskih škola u Hrvatskoj, ali i ostalih relevantnih institucija. Među mjerama koje će se odmah provesti je i savjetodavni nadzor u svrhu utvrđivanja stvarnog stanja u provedbi kurikuluma u svim školama koje ga izvode, a kako bi se školama pomoglo u boljoj organizaciji nastave. Povjerenstvo za savjetodavni nadzor u suradnji s Hrvatskom komorom medicinskih sestara i Agencijom za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih izradio će i mjeru za unapređenje kvalitete strukovno-teorijske i kliničke nastave, dok će Ministarstvo u suradnji s Agencijom i Komorom izraditi akcijski plan za unapređenje uvjeta obrazovanja učenika koji pohađaju medicinske škole po novome kurikulumu te će se raditi i na unapređenju za pristup učeniku završnih razreda srednjih medicinskih škola na visoku učilištu. Međutim, ministar naglašava kako sve europske krovne udruge, poput Vijeća medicinskih sestara (ICN), odnosno Federacije komora medicinskih sestara zemalja članica EU (FEPI) te Europske federacije udruge medicinskih sestara (EFN), zastupaju nužnost visokog obrazovanja, a temelje su na Direktivi 2005/36/EZ.

– Stoga pokretanje sveučilišnog diplomskog studija Sesistrinstva u Rijeci priznati kao nužna mogućnost razvoja vertikalne obrazovne prhodnosti koju je omogućila Bolonjska deklaracija, ali potrebe protišteže iz vlastite zajednice ka i razvoju sesistrinstva u Europi i svijetu. To je bio i razlog što je Ministarstvo podržalo pokretanje Fakulteta zdravstvenih studija u Rijeci, ali i strateški preustroj istog smjera Zdravstvenog vjeučilišta u Zagrebu, najveće visokoškolske ustanove koja školuje zdravstveno nelječničko osoblje, naglašava Jovanović.